21/09/2019

“Τρεις εχθροί πολεμούν το ανθρώπινο γένος οι δαίμονες, η ίδια η φύση μας και η συνήθεια”

/ Αγιορείτικα

Γέροντας Ιωσήφ Ησυχαστής († 1959)

Να, έμαθες ότι είσαι πηλός, πτωχός και γυμνός. Τώρα ζήτησε απ’ αυτόν που μπορεί να αναπλάσει τη φύση να σε πλουτίσει. Και, αν σου δώσει πολύ ή λίγο, αναγνώρισε τον ευεργέτη σου. Και μη σφετερισθείς τα ξένα ως δικά σου. Με πόνο και δάκρυα θα λάβεις τη χάρη. Και πάλι με δάκρυα χαράς και ευχαριστίας, με φόβο Θεού θα την κρατήσεις. Με θέρμη και ζήλο ελκύεται· με ψυχρότητα και αμέλεια χάνεται.

Δεν σου ζητεί περισσότερο ο Χριστός για να σου δώσει τα άγιά Του χαρίσματα· μόνο να αναγνωρίζεις ότι, ό,τι καλό και αν έχεις, είναι δικό Του. Και να συμπαθείς αυτόν που δεν έχει. Να μην τον κρίνεις ότι δεν έχει· ότι είναι αμαρτωλός, φαύλος, πονηρός, φλύαρος, κλέπτης, πόρνος και ψεύτης. Εάν αποκτήσεις αυτή την επίγνωση, δεν μπορείς ποτέ να κρίνεις κανένα, έστω και αν τον βλέπεις να αμαρτάνει θανάσιμα• γιατί αμέσως θα λες·

«Δεν έχει, Χριστέ μου, τη χάρη σου, γι’ αυτό αμαρτάνει. Αν φύγεις και από μένα θα πράξω χειρότερα. Αν στέκω, στέκω, γιατί Συ με βαστάζεις. Τόσο βλέπει ο αδελφός, τόσο κάνει. Είναι τυφλός. Πώς τον θέλεις να βλέπει χωρίς μάτια; Είναι πτωχός. Πώς γυρεύεις να είναι πλούσιος; Δος του πλούτο να έχει. Δος του μάτια να βλέπει».

Εάν ζήτησεις το δίκαιο για οποιοδήποτε πράγμα, που θα σε αδικήσει, ατιμάσει, βρίσει, κτυπήσει, διώξει ή τη ζωή σου επιβουλευθεί ο πλησίον σου, και πάλι εσύ είσαι άδικος, εάν τον θεωρήσεις αίτιο ή τον κατηγορήσεις με εμπάθεια. Γιατί ζητείς απ’ αυτόν αυτό που δεν του το έδωσε ο Θεός. Εάν εννοήσεις καλά αυτό που σου λέω, όλους θα τους θεωρείς ανεύθυνους, για οποιοδήποτε σφάλμα, και μόνον εσύ θα είσαι για όλα υπεύθυνος.

Γιατί τρεις εχθροί πολεμούν το ανθρώπινο γένος• οι δαίμονες, η ίδια η φύση μας και η συνήθεια. Εκτός απ’ αυτά άλλος πόλεμος δεν υπάρχει.

Αν λοιπόν αφαιρέσεις τον δαίμονα, που τυραννεί όλη την ανθρωπότητα, τότε θα είμαστε όλοι καλοί. Να σε ποιόν πρέπει να δώσεις το άδικο. Αυτόν να μισήσεις, να κατακρίνεις και μέχρι τέλους να τον έχεις εχθρό.

Ο άλλος εχθρός είπαμε ότι είναι η φύση, που, από τη στιγμή που ο άνθρωπος καταλάβει τον κόσμο, αυτή αντιτάσσεται στο νόμο του πνεύματος, και ζητεί ό,τι είναι για την απώλεια της ψυχής. Να και ο άλλος εχθρός, που είναι άξιος μίσους εφ’ όρου ζωής. Αυτόν πρέπει να κατακρίνεις, να κατηγορείς.

Έχουμε και τον τρίτο εχθρό, τη συνήθεια· συνηθίζοντας να πράττουμε κάθε είδος κακίας γίνεται σε μας έξη και γίνεται δεύτερη φύση και κατέχει ως νόμο την αμαρτία. Και απαιτείται αντίστοιχος αγώνας για να λάβουμε θείαν αλλοίωση και απαλλαγή. Να λοιπόν, και ο τρίτος εχθρός, που είναι άξιος μίσους τελείου.

Εάν θέλεις λοιπόν ο πλησίον σου να είναι σε όλα καλός, όπως σου αρέσει, αφαίρεσέ του τους τρεις αυτούς εχθρούς με τη χάρη που έχεις. Αυτό είναι το δίκαιο, αν ζητάς να το βρεις: Να κάνεις ευχή στο Θεό να τον απαλλάξει από αυτούς τους εχθρούς. Και τότε θα είσαστε σύμφωνοι.

Αν δε και ζητήσεις διαφορετικά να βρεις το δίκαιο, θα είσαι πάντοτε άδικος, και επομένως η χάρη είναι ανάγκη να πηγαίνει – να έρχεται, μέχρις ότου βρει ανάπαυση στη ψυχή σου. Διότι, τόση χάρη δικαιούται να έχει ο άνθρωπος, όσο πειρασμό ευχαρίστως υπομένει, όσο βάρος του πλησίον του αγογγύστως βαστάζει.

Λοιπόν τα προηγούμενα γράμματα που σου έστειλα περιείχαν την «πράξη». Αυτό που έγραψα τώρα περιέχει τον «φωτισμό». Από την πράξη λαμβάνει ο άνθρωπος

φωτισμό γνώσεως. Διότι η πράξη είναι τυφλή και ο φωτισμός είναι οι οφθαλμοί, με τους οποίους βλέπει ο νους εκείνο που δεν το έβλεπε πρώτα.

Τώρα λοιπόν έχει λυχνάρι και μάτια και βλέπει αλλιώς τα πράγματα. Πρώτα ήταν η χάρις της πράξεως, άλλα τώρα έλαβε δεκαπλάσια χάρη. Τώρα έγινε ο νους ουρανός. Βλέπει μακριά. Έχει χωρητικότητα περισσότερη από την προηγούμενη. Τώρα του λείπει η θεωρία.

(«Έκφρασις Μοναχικής εμπειρίας», εκδ, Ι.Μ.Φιλοθέου, Άγ. Όρος-αποσπάσματα σε νεοελληνική απόδοση)